

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) Oktobar 2018. godine

Mjesečna inflacija u oktobru 2018. godine, mjerena HICP-om iznosila je -0,7%

Mjesečna inflacija u oktobru 2018. godine, mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena iznosila je -0,7%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile u prosjeku više za 1,7%. Najveći uticaj na negativnu mjesečnu stopu inflacije imali su pad cijena: usluga smještaja; usluga ishrane u ugostiteljstvu; voća; mlijeka, sira i jaja; mesa; hljeba i žitarica.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni pad cijena zabilježen je u grupama: Hoteli i restorani (-4,3%); Hrana i bezalkoholna pića (-0,4%); Rekreacija i kultura (-0,3%), dok je rast cijena zabilježen u grupama: Prevoz (1,1%); Odjeća i obuća (1,0%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (0,2%); Ostala dobra i usluge (0,1%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Pozitivne godišnje stope inflacije u oktobru 2018. godine zabilježene su u grupama: Alkoholna pića i duvan (6,4%); Prevoz (6,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (2,2%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (1,4%); Ostala dobra i usluge (1,2%); Komunikacije (1,1%); Odjeća i obuća (0,9%); Hrana i bezalkoholna pića (0,6%); Hoteli i restorani (0,4%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Rekreacija i kultura (-1,0%); Zdravlje (-0,6%).

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (HICP)

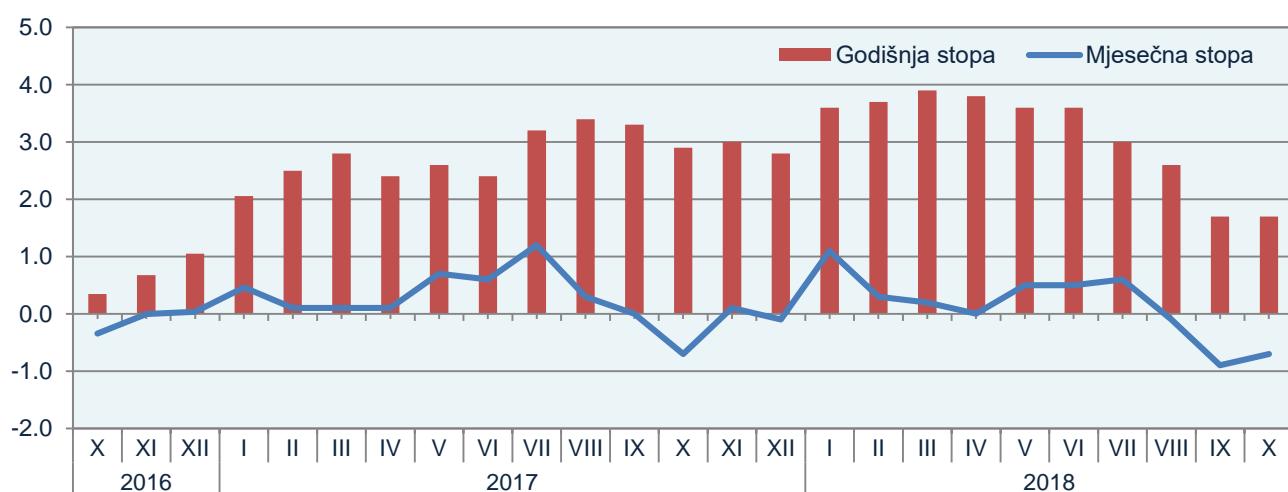
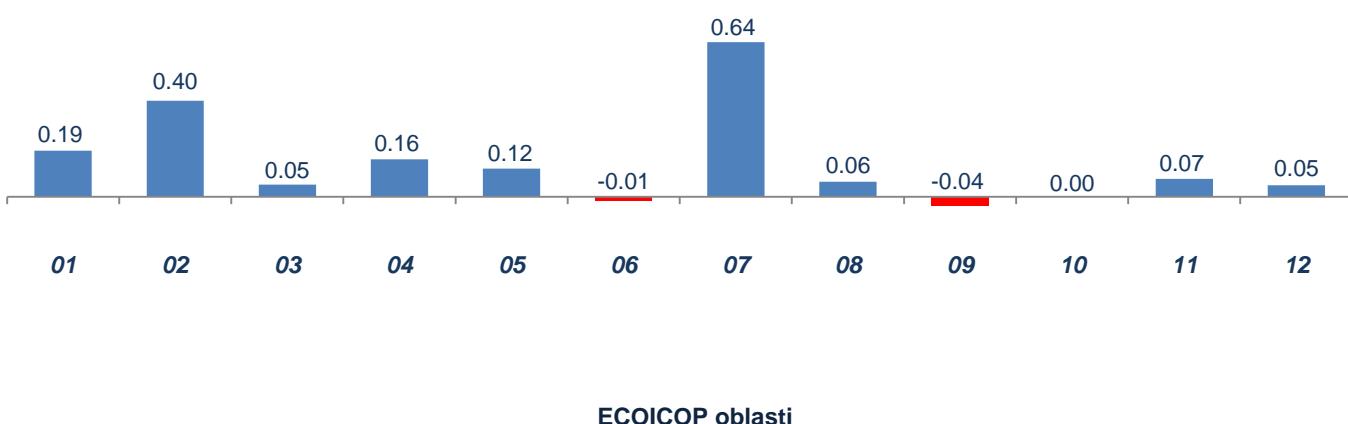

Tabela 1. Stope inflacije mjerene harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi %	Okt 2018 Ø 2015	Okt 2018 Sep 2018	Okt 2018 Okt 2017	Okt 2018 Dec 2017
00	HICP - ukupno	1000,0	5,4	-0,7	1,7	1,7
01	Hrana i bezalkoholna pića	289,7	1,4	-0,4	0,6	1,2
02	Alkoholna pića i duvan	61,9	23,7	0,0	6,4	6,3
03	Odjeća i obuća	57,4	12,7	1,0	0,9	2,2
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	70,0	4,0	0,0	2,2	2,0
05	Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	83,7	-0,3	0,2	1,4	1,5
06	Zdravljje	25,9	4,6	0,0	-0,6	-0,6
07	Prevoz	101,7	8,1	1,1	6,3	4,9
08	Komunikacije	55,7	1,7	0,0	1,1	1,0
09	Rekreacija i kultura	37,3	-1,3	-0,3	-1,0	-0,8
10	Obrazovanje	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	164,4	8,8	-4,3	0,4	-0,3
12	Ostala dobra i usluge	40,3	2,4	0,1	1,2	1,1
Specijalni agregati						
Proizvodi		688,5	5,3	0,1	2,2	2,4
Usluge		311,5	5,6	-2,4	0,6	0,1
HICP - isključujući hranu, alkoholna pića i duvan		648,4	5,5	-0,9	1,6	1,3
Energija		94,2	10,2	1,2	8,3	6,7
Administrativna inflacija ⁽¹⁾		53,7	2,4	0,0	1,8	1,8

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), oktobar 2018.

⁽¹⁾ Inflacija koja mjeri kretanje administrativno formiranih cijena, i uključuje cijene: snabdijevanja vodom, kanalizacije, odnošenja smeća, el.energije, naknada za održavanje u stambenim zgradama, participacije za zdravstvene usluge, tehničkog pregleda putničkih vozila, usluga parkiranja, troškova vozačkog ispita, putarine za putnička vozila, poštanskih usluga, ulaznica za nacionalne parkove, školskih udžbenika, predškolskog obrazovanja, državnog vrtića i jaslica, obaveznog osiguranja vozila i izdavanja administrativnih dokumenata poput izvoda iz knjige rođenih.

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesecnu stopu inflacije, okt. 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi %	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	43,2	2,4	0,10
0321	Cipele i ostala obuća	25,0	1,2	0,03
0312	Odjeća	31,6	0,9	0,03
0117	Povrće	32,3	0,9	0,02
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	33,1	0,5	0,01
0121	Kafa, čaj i kakao	11,1	0,7	0,01
0119	Prehrambeni proizvodi n.d.s.	7,5	1,0	0,01
<hr/>				
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju zvuka i slike	4,1	-1,8	-0,01
0111	Hljeb i žitarice	44,9	-0,2	-0,01
0112	Meso	68,5	-0,2	-0,02
0114	Mlijeko, sir i jaja	61,8	-1,0	-0,07
0116	Voće	15,5	-5,1	-0,08
1111	Restorani, kafei i slično	108,3	-0,7	-0,09
1120	Usluge smještaja	56,1	-10,0	-0,57

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, okt. 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi %	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	43,2	14,8	0,64
0220	Duvan	37,9	6,3	0,25
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	33,1	6,7	0,23
0117	Povrće	32,3	6,4	0,21
1111	Restorani, kafei i slično	108,3	1,3	0,15
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća	14,5	7,5	0,11
0451	Električna energija	38,5	2,6	0,11
0830	Telefonske i telefaks usluge	50,6	1,7	0,09
0732	Prevoz putnika drumom	13,9	5,6	0,08
0211	Žestoka alkoholna pića	6,0	9,8	0,06
<hr/>				
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju zvuka i slike	4,1	-6,9	-0,03
0531	Veliki kućni aparati bilo električni ili ne	14,3	-2,7	-0,04
0112	Meso	68,5	-0,8	-0,05
0111	Hljeb i žitarice	44,9	-1,2	-0,05
0711	Motorna vozila	20,9	-3,4	-0,07
1120	Usluge smještaja	56,1	-1,6	-0,08
0116	Voće	15,5	-7,9	-0,12

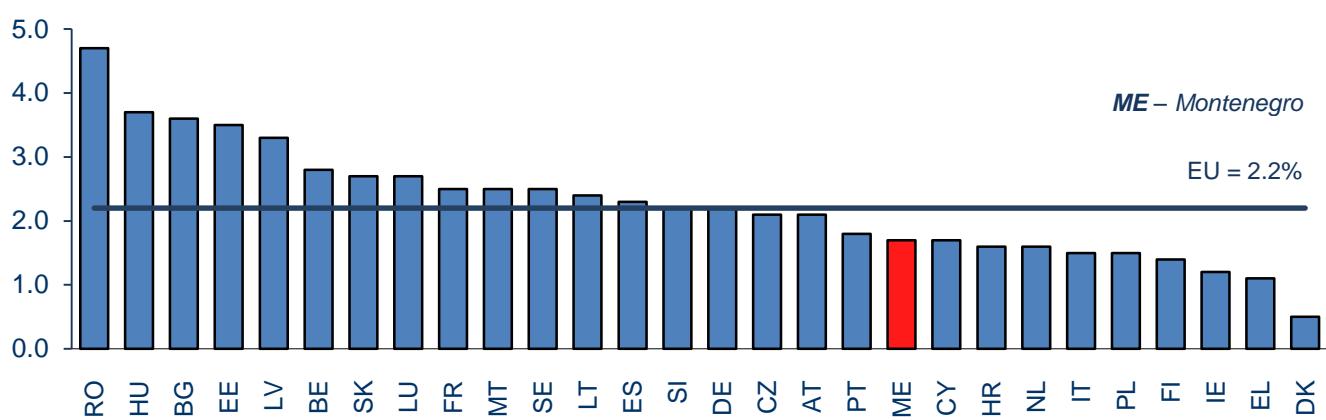
Tabela 4. Stope inflacije u zemljama EU mjerene HICP-om, u %

	<u>Sep-17</u> <u>Sep-16</u>	<u>Apr-18</u> <u>Apr-17</u>	<u>Maj-18</u> <u>Maj-17</u>	<u>Jun-18</u> <u>Jun-17</u>	<u>Jul-18</u> <u>Jul-17</u>	<u>Avg-18</u> <u>Avg-17</u>	<u>Sep-18</u> <u>Sep-17</u>	<u>Sep-18</u> <u>Avg-18</u>
Euro područje	1,5	1,3	1,9	2,0	2,1	2,0	2,1	0,5
Evropska unija	1,8	1,5	2,0	2,1	2,2	2,2*	2,2	0,4
Belgija (BE)	2,0	1,6	2,3	2,6	2,7	2,6	2,8	-0,3
Bugarska (BG)	1,3	1,7	2,3	3,0	3,6	3,7	3,6	-0,3
Republika Češka (CZ)	2,5	1,8	2,0	2,4	2,2	2,4	2,1	-0,4
Danska (DK)	1,6	0,7	1,0	1,1	0,9	0,8	0,5	-0,2
Njemačka (DE)	1,8	1,4	2,2	2,1	2,1	1,9	2,2	0,4
Estonija (EE)	3,9	2,9	3,1	3,9	3,3	3,5	3,5	-0,3
Irska (IE)	0,2	-0,1	0,7	0,7	1,0	0,9	1,2	-0,3
Grčka (EL)	1,0	0,5	0,8	1,0	0,8	0,9	1,1	1,4
Španija (ES)	1,8	1,1	2,1	2,3	2,3	2,2	2,3	0,6
Francuska (FR)	1,1	1,8	2,3	2,3	2,6	2,6	2,5	-0,2
Hrvatska (HR)	1,6	1,4	1,8	2,2	2,2	2,1	1,6	-0,2
Italija (IT)	1,3	0,6	1,0	1,4	1,9	1,6	1,5	1,7
Kipar (CY)	0,1	-0,3	1,0	1,7	1,4	1,7	1,7	-0,8
Letonija (LV)	3,0	2,1	2,4	2,7	2,7	2,8	3,3	0,6
Litvanija (LT)	4,6	2,2	2,9	2,6	2,3	1,8	2,4	1,4
Luksemburg (LU)	2,0	1,3	2,1	2,4	2,5	2,4	2,7	0,3
Mađarska (HU)	2,5	2,4	2,9	3,2	3,4	3,4	3,7	0,3
Malta (MT)	1,2	1,4	1,7	2,0	2,1	2,4	2,5	-0,8
Holandija (NL)	1,4	1,0	1,9	1,7	1,9	1,9*	1,6	0,7
Austrija (AT)	2,5	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3	2,1	1,2
Poljska (PL)	1,6	0,9	1,2	1,4	1,4	1,4	1,5	0,3
Portugalija (PT)	1,6	0,3	1,4	2,0	2,2	1,3	1,8	1,5
Rumunija (RO)	1,3	4,3	4,6	4,7	4,3	4,7	4,7	0,6
Slovenija (SI)	1,4	1,9	2,2	2,3	2,1	2,0	2,2	0,5
Slovačka (SK)	1,8	3,0	2,7	2,9	2,6	2,9	2,7	0,0
Finska (FI)	0,8	0,8	1,0	1,2	1,4	1,4	1,4	0,3
Švedska (SE)	2,2	1,8	2,0	2,1	2,2	2,1	2,5	0,5
Velika Britanija (UK)	3,0	2,4	2,4	2,4	2,5	2,7

Izvor: EUROSTAT

* - revidiran podatak; ... = podatak nije dostupan

Grafik 3. Godišnje stope inflacije mjerene HICP-om, u %, septembar 2018.

Godišnja inflacija u Evropskoj uniji u septembru 2018. godine iznosila je 2,2%, dok je u Euro području u istom mjesecu iznosila 2,1%.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) je osnova za komparativna mjerena inflacije u Evropskoj uniji i procjenu stabilnosti monetarne vrijednosti u eurozoni. Za razliku od Indeksa potrošačkih cijena (CPI) koristi drugačiji metodološki koncept koji se primjenjuje od strane svih članica EU.

Okt 2018 mjesec tekuće godine

Ø 2015 prosjek bazne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu, u odnosu na prosječne cijene u baznoj godini.

Okt 2018 mjesec tekuće godine

Sep 2018 prethodni mjesec

Mjesečna stopa inflacije (tekući mjesec u odnosu na prethodni mjesec) mjeri promjenu prosječnih cijena tekućeg mjeseca u odnosu na prosječne cijene prethodnog mjeseca. Mjesečna stopa inflacije može biti pod uticajem sezonskih efekata.

Okt 2018 mjesec tekuće godine

Okt 2017 isti mjesec prethodne godine

Godišnja stopa inflacije (mjesec tekuće godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine) mjeri promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u istom mjesecu prethodne godine. U prisustvu stabilnog sezonskog modela, sezonski efekti nemaju uticaj na godišnju stopu inflacije.

Okt 2018 mjesec tekuće godine

Dec 2017 decembar prethodne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u decembru prethodne godine.

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5 procenatnih poena ($10 \times 5\% = 0.5$ p.p. - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene ljekaza zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06 procenatnih poena ($12 \times 0.5\% = 0.06$ p.p. - pošto je učešće ljekaza u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Shodno [Politici revizije](#) Zavoda za statistiku, **konačni podaci** se objavljaju datumom definisanim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-231-004

contact@monstat.org